



IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU ZA 2016. GODINU

**MIRA a.d.**  
za proizvodnju keksa  
i srodnih proizvoda  
članica Kraš grupe  
Prijedor

***GODIŠNJI***  
***IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU***  
***ZA 2016.GODINU***

**U Prijedoru, februar 2017. godine**

## Sadržaj

	strana
O nama	3
Osnovni podaci	4
Akcije	5
Uprava Društva	6
Osnovni pokazatelji u poslovanju	7
Prodaja	8
- prodaja po tržištima - količinski	8
- prodaja po tržištima – vrijednost u KM	10
Proizvodnja	11
- proizvodnja po grupama proizvoda	11
- dinamika prodaje, proizvodnje i zaliha – količina u tonama	12
Istraživanje i razvoj	13
Investicijske aktivnosti u 2016.	13
Upravljanje kvalitetom	14
Zaštita životne sredine	14
Upravljanje otpadom	15
Zbrinjavanje ambalaže od papira i kartona	16
Opasan otpad	16
Potrošnja energenata	17
Zaposlenost	19
Upravljanje finansijskim rizicima	19
Predviđanja i planovi	21
Izjava o usklađenosti organizacije i dijelova sa kodeksom upravljanja	prilog

## O NAMA

MIRA je akcionarsko društvo koje se bavi proizvodnjom keksa i srodnih proizvoda (čajnih peciva, punjenih čajnih peciva i vafl-proizvoda). U sastavu je Kraša kao članica Kraš-grupe.

MIRA je danas vodeći proizvođač konditorskih proizvoda u Bosni i Hercegovini: 25% svojih proizvoda plasira na domaće tržište, a 75% izvozi, i to najvećim dijelom u Hrvatsku, Sloveniju, Srbiju, Makedoniju, Crnu Goru i Švedsku, kao i u prekookeanske zemlje – Saudijsku Arabiju, Ameriku, Kanadu, Australiju i Maltu.

Integracijom MIRE u poslovni sistem Kraša ostvarene su brojne pretpostavke za uspješnije poslovanje, kao što su: implementiranje informatičkog sistema komplementarnog Krašu; značajniji investicioni radovi u proizvodnji, skladištu i fabričkom krugu; stvaranje preduslova za uvođenje ISO 14000; umnožavanje aktivnosti značajnih za vizuelni identitet, itd.

U novembru mjesecu 2003. godine MIRA je uspostavljena kao privatno preduzeće, jer je Kraš d.d. Zagreb postao većinski vlasnik, sa učešćem od 75,67 % kapitala. Na taj način stvorene su povoljnije poslovne prilike za razvoj preduzeća MIRA Prijedor.

Većinski vlasnik Mire je "Kraš" d.d. Zagreb koji posjeduje 76,09 % akcija.

U julu 2016. godine „Mira“ a.d. je promijenila ime u Mira a.d. za proizvodnju keksa i srodnih proizvoda članica Kraš grupe.





## OSNOVNI PODACI

Naziv:	MIRA akcionarsko društvo za proizvodnju keksa i srodnih proizvoda članica Kraš grupe
Grupa:	Članica Kraš grupe
Adresa:	Kralja Aleksandra 3, 79101 Prijedor
Telefon:	052/232-211
Telefaks:	052/232-888
Web:	<a href="http://www.mira.ba">www.mira.ba</a>
Matični broj:	1430297
JIB:	4400674180007
PIB:	400674180007
Djelatnost:	10.72 (proizvodnja dvopeka i keksa, trajnih peciva i kolača)
Poslovni račun KM:	562-007-00000038-38 NLB banka, 161-045-00212200-48 Raiffeisen banka 5520001663659285 Addiko banka
Devizni račun EUR:	508-4101430297 NLB banka, 502012000-06450001108 Raiffeisen banka 395520001663661419 Addiko banka

## AKCIJE

MIRA a.d. članica Kraš grupe Prijedor je upisana u sudski registar kod Okružnog privrednog suda u Banja Luci u registarski uložak br.: 1-2454-00.

Visina osnovnog kapitala u KM:	18.473.634
Broj izdatih akcija:	18.473.634
Nominalna vrijednost akcije u KM:	1,00
Ukupan broj akcionara:	1.169
Oznaka i registarski broj emitenta kod Komisije za hartije od vrijednosti:	MIRA, 04-142-157
Oznaka emitenta u Centralnom registru hartija od vrijednosti:	MIRA-R-A

### Deset najvećih akcionara Mire a.d. članice Kraš grupe :

Akcionar	% učešća u osnovnom kapitalu	% učešća sa pravom glasa
KRAŠ DD ZAGREB	76,09 %	76,09 %
PREF AD BANJA LUKA	9,99 %	9,99 %
FOND ZA RESTITUCIJU RS AD BANJA LUKA	5,05 %	5,05 %
ZIF VIB FOND AD BANJA LUKA	3,23 %	3,23 %
ZIF INVEST NOVA FOND AD BIJE LJINA	0,16 %	0,16 %
JOKSIMOVIĆ DRAŽEN	0,16 %	0,16 %
ZIF KRISTAL INVEST FOND AD BANJA LUKA	0,11 %	0,11 %
PAVLOVIĆ GORAN	0,09 %	0,09 %
RISOVIĆ SAŠA	0,08 %	0,08 %
PILINDOVIĆ VLADIMIR	0,08 %	0,08 %

U 2016.godini akcijama Mire a.d. članica Kraš grupe trgovalo se na Banjalučkoj berzi:

- kumulativna promjena službenog kursa za period od 01.01.2016.– 31.12.2016. godine je: 14,94%,
- standardna devijacija je: 0,95%,
- ukupan promet je: 7.258,28 KM,
- prosječna cijena je: 0,3849 KM,
- ponderisana prosječna cijena je: 0,387 KM.

Preuzeće do sada nije vršilo isplatu dobiti akcionarima na ime dividendi. Dobit se raspoređivala na zakonske rezerve, te neraspoređenu dobit, odnosno za razvoj i investicije.



## UPRAVA DRUŠTVA

### Članovi Upravnog odbora:

Zorka Bubalo – predsjednik

Ivanka Granić – član

Erna Hrnić – član

Marica Vidaković – član

Ankica Đurić – član

Sead Bešić – član

Direktor Društva: Marica Vidaković

**Osnovni podaci i pokazatelji o poslovanju**  
**( finansijski pokazatelji )**

Pokazatelji	Godina		Indeks 16/15
	2015.	2016.	
Proizvodnja ( tone )	5,049	5,440	1.08
Prodaja ( tone )	5,050	5,311	1.05
- tržište Bosne i Hercegovine ( tone )	1,277	1,314	1.03
- inostrano tržište ( tone )	3,773	3,997	1.06
Prihod od prodaje (KM)	20,252,808	21,096,742	1.04
EBITDA (KM)	2,209,038	2,674,536	1.21
Amortizacija (KM)	1,086,031	1,125,816	1.04
EBIT (KM)	1,123,007	1,548,720	1.38
Rashodi kamata (KM)	189,272	225,019	1.19
Dobitak prije poreza (KM)	933,735	1,323,701	1.42
Porezi iz dobitka (KM)	0	153.149	0.00
Neto dobitak (KM)	933,735	1.170.552	1.25
Prosječan broj zaposlenih	365	372	1.02
Ukupni prihodi (KM)	20,407,484	22,130,254	1.08
Ukupni rashodi (KM)	19,473,748	20,806,553	1.07
Poslovna aktiva(KM)	35,786,522	33,791,738	0.94
Stalna imovina (KM)	23,830,138	23,726,441	1.00
Tekuća imovina (KM)	11,956,384	10,065,297	0.84
Gotovinski ekvivalenti i gotovina (KM)	969,019	365,272	0.38
Poslovna pasiva (KM)	35,786,522	33,791,738	0.94
Kapital (KM)	23,464,692	24,560,711	1.05
Osnovni kapital (KM)	18,473,634	18,473,634	1.00
Rezerve (KM)	155,460	202,146	1.30
Revalorizacione rezerve (KM)	642,220	548,571	0.85
Neraspoređeni dobitak (KM)	4,193,378	5,336,359	1.27
Dugoročna rezervisanja (KM)	0	0	0.00
Dugoročne obaveze (KM)	2,841,282	4,242,204	1.49
Kratkoročne obaveze (KM)	9,480,548	4,988,823	0.53
Pasivna vremenska razgraničenja (KM)	35,500	33,660	0.95
Stopa dobiti iz poslovanja (%)	5.08	6.81	1.34
Stopa neto dobiti (%)	4.58	5.41	1.18
Koeficijent zaduženosti (%)	34.43	27.32	0.79

## PRODAJA

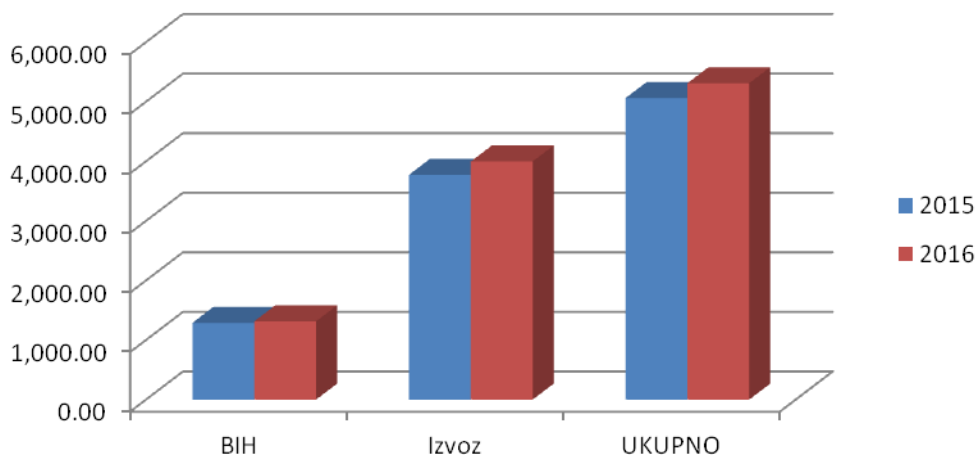
Mira a.d. članica Kraš grupe je u 2016. godini prodala 5,311 t gotovih proizvoda. Ostvarena prodaja u 2016.godini je za 5% veća od ostvarene prodaje u 2015.godini. Izvoz čini 75,3% ukupne prodaje. U odnosu na 2015. godinu izvoz je povećan za 6%, dok je prodaja na tržištu Bosne i Hercegovine za 3 % veća u odnosu na prodaju u 2015.godini.

Najznačajnija izvozna tržišta su: tržište Hrvatske, Prekomorja i Slovenije. Na većini ino-tržišta izvoz je povećan: na tržištu Makedonije za 7%, Jugoistočne Evrope za 133,2%, Prekomorja za 61,2%, Slovenije 1,6%, dok je na tržištu Hrvatske došlo do smanjenja izvoza za 15,2% , Srbije 26,6%, Zapadne Evrope 22,6%.

### Prodaja po tržištima – količinski ( t ):

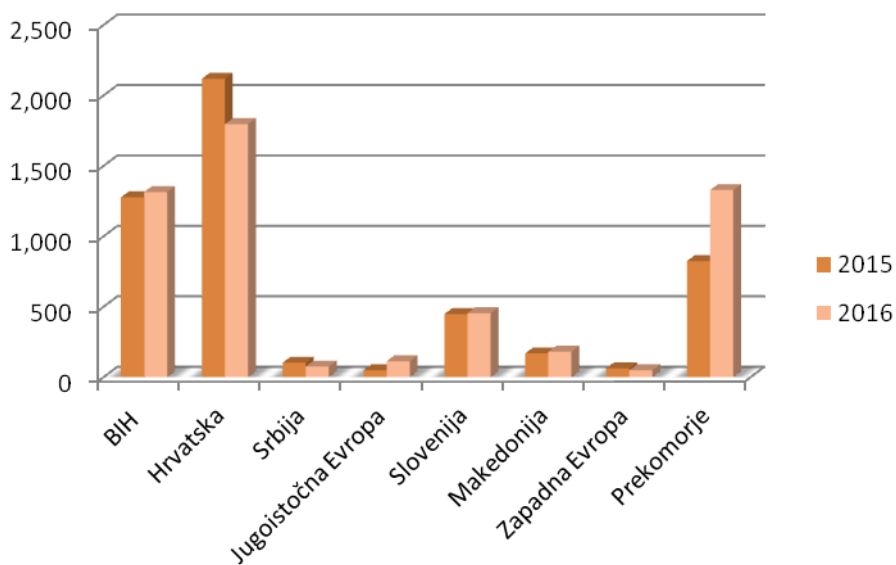
Tržište	Realizacija 2015.		Realizacija 2016.		Indeksi 3/1
	tone	str. u %	tone	str. u %	
	1	2	3	4	5
<b>BIH</b>	<b>1,277</b>	<b>25.3</b>	<b>1,314</b>	<b>24.7</b>	<b>102.9</b>
<b>Maloprodaja</b>	<b>11</b>	<b>0.2</b>	<b>0</b>	<b>0.0</b>	<b>0.0</b>
<b>IZVOZ</b>	<b>3,773</b>	<b>74.7</b>	<b>3,997</b>	<b>75.3</b>	<b>105.9</b>
Hrvatska	2,118	41.9	1,796	33.8	84.8
Srbija	103	2.0	75	1.4	73.4
Jugoistočna Evropa	48	1.0	113	2.1	233.2
Slovenija	448	8.9	455	8.6	101.6
Makedonija	169	3.3	181	3.4	107.0
Zapadna Evropa	63	1.2	49	0.9	77.4
Prekomorje	824	16.3	1,328	25.0	161.2
<b>UKUPNO</b>	<b>5,049</b>	<b>100.2</b>	<b>5,311</b>	<b>100.0</b>	<b>105.2</b>

### Prodaja (t)

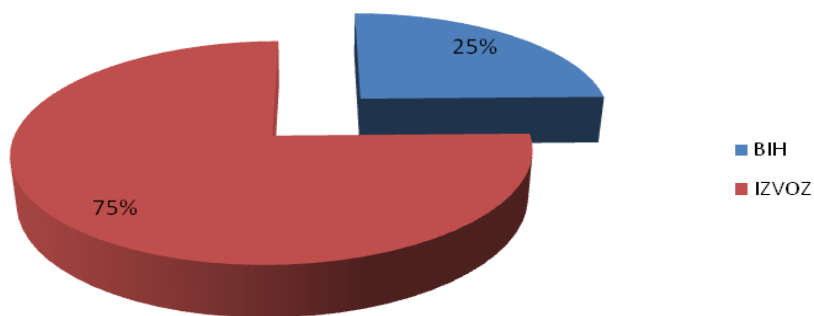




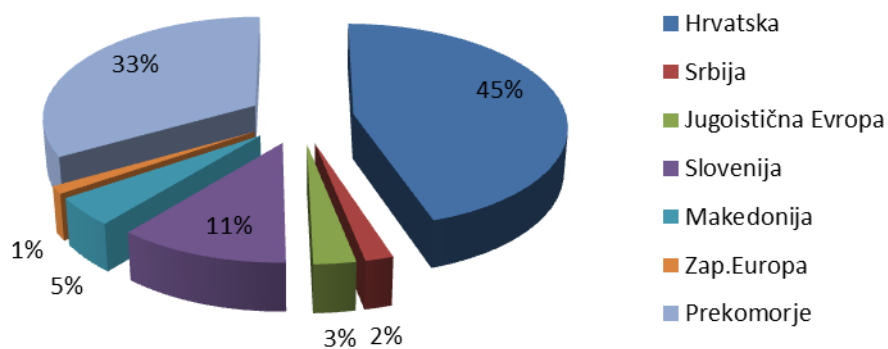
**Prodaja po tržištima (t)**



**% učešća izvoza u 2016. godini**

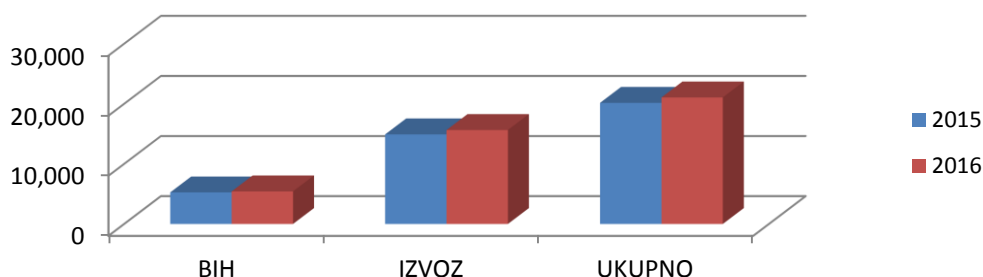


**Struktura izvoza u 2016. godini**

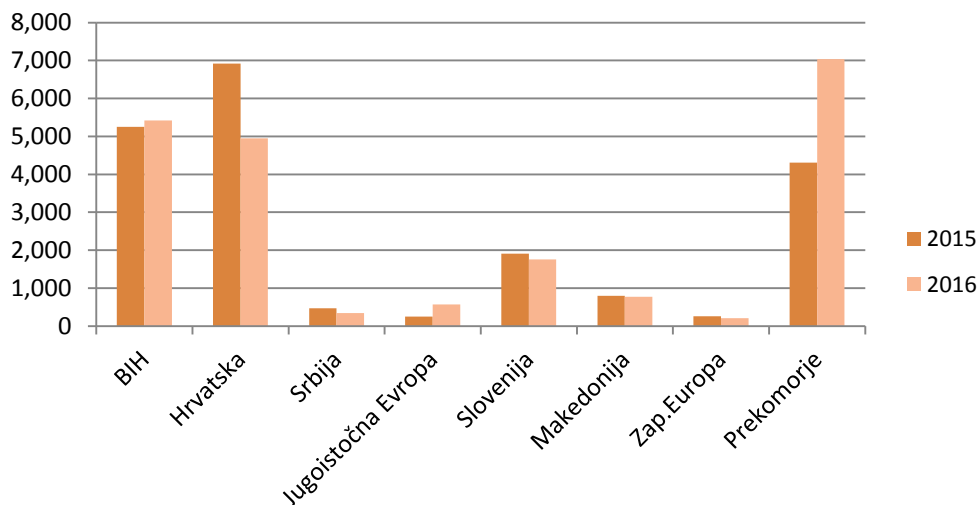


**Prodaja po tržištima – vrijednost u KM**

Tržište	Realizacija 2015.		Realizacija 2016.		Indeksi 3/1
	000 KM 1	str. u % 2	000 KM 3	str. u % 4	
<b>B i H</b>	<b>5,218</b>	<b>25.9</b>	<b>5,419</b>	<b>25.7</b>	<b>103.9</b>
<b>Maloprodaja</b>	<b>31</b>	<b>0.2</b>	<b>0</b>	<b>0.0</b>	<b>0.0</b>
<b>Izvoz - ukupno</b>	<b>14,903</b>	<b>73.9</b>	<b>15,635</b>	<b>74.3</b>	<b>104.9</b>
Hrvatska	6,920	34.3	4,944	23.5	71.4
Srbija	469	2.3	345	1.6	73.7
Jugoistočna Evropa	248	1.2	566	2.7	228.1
Slovenija	1,907	9.5	1,760	8.4	92.3
Makedonija	795	3.9	776	3.7	97.6
Zapadna Evropa	259	1.3	206	1.0	79.5
Prekomorje	4,305	21.4	7,037	33.4	163.5
<b>UKUPNO</b>	<b>20,153</b>	<b>100</b>	<b>21,054</b>	<b>100</b>	<b>104.5</b>

**Prodaja u 000 KM**


Vrijednost realizacije je za 4,5% veća u odnosu na 2015.godinu. Realizacija na ino tržištu bilježi rast od 5% u odnosu na 2015.godinu, dok realizacija na domaćem tržištu bilježi porast od 4% u odnosu na 2015. godinu.

**Prodaja po tržištima u 000 KM**


## PROIZVODNJA

Mira a.d. članica Kraš grupe je u 2016.god. proizvela 5.440 t gotovih proizvoda od čega 1.953 t keksa i 3.488 t vafla. U odnosu na 2015. godinu došlo je do povećanja proizvodnje za 8 %.

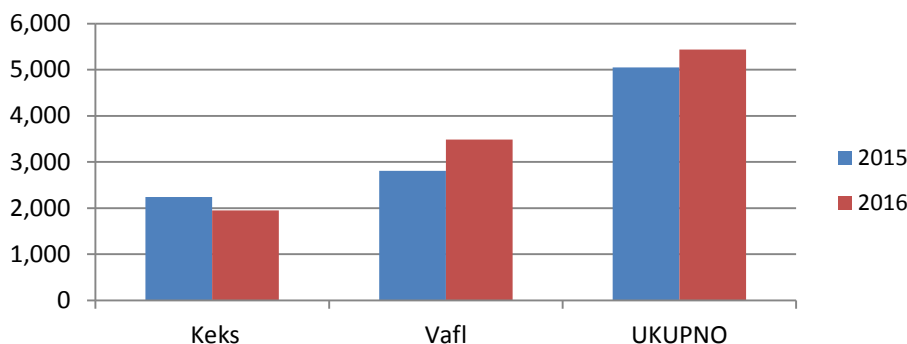
Proizvodnja keksa je u 2016. godini manja za 13% u odnosu na 2015.godinu, a proizvodnja vafla je u 2016. godini veća za 24% u odnosu na 2015. godinu. Razlog za ovakvu realizaciju leži u činjenici da je dinamikom za 2016. godinu proizvodnja Nougat kocke 38g bila predviđena samo za prvi kvartal, a proizvodila se tokom cijele godine.

Nougat kocka je uz Frondi maxi proizvode bila nosilac proizvodnje u pogonu vafla, dok su se u pogonu keksa najviše proizvodili Čajni kolutići raznih gramatura kao i Lill vanilin i Sara miks.

### Proizvodnja po grupama proizvoda

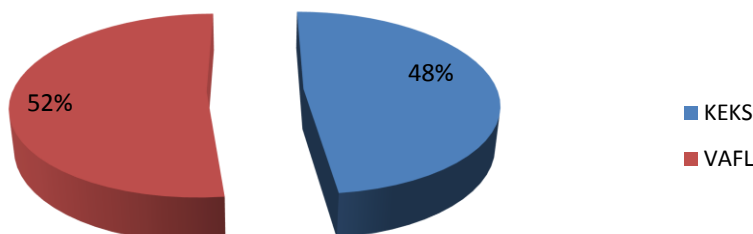
Grupa proizvoda	2015.		2016.		Indeksi 3/1
	tone	str. u %	tone	str. u %	
	1	2	3	4	5
<b>Keks</b>	<b>2,240</b>	<b>44</b>	<b>1,952</b>	<b>36</b>	<b>87.13</b>
<b>Vafl</b>	<b>2,809</b>	<b>56</b>	<b>3,488</b>	<b>64</b>	<b>124.17</b>
<b>UKUPNO</b>	<b>5,049</b>	<b>100</b>	<b>5,440</b>	<b>100</b>	<b>107.74</b>

### Proizvodnja po grupama proizvoda



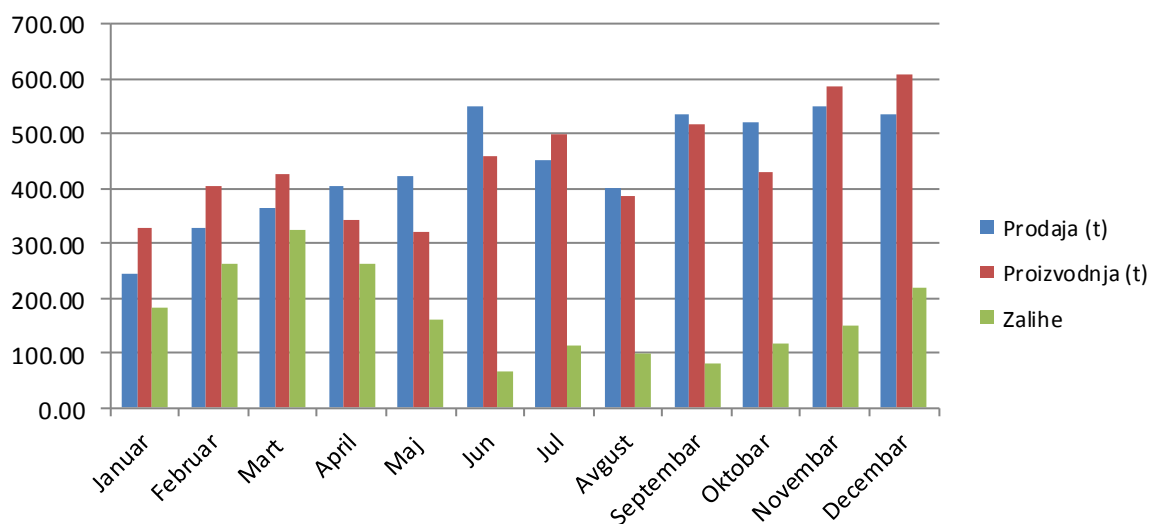
Od ukupno ostvarene proizvodnje u 2016. godini proizvodnja keksa čini 48%, a proizvodnja vafla 52%.

### Učešće keksa i vafla u ukupnoj proizvodnji 2016.



**Dinamika prodaje, proizvodnje i zaliha – količina u tonama 2016. godine**

Mjesec	Prodaja (t)	Proizvodnja (t)	Zalihe
Januar	243.07	328.95	181.34
Februar	327.00	406.19	261.21
Mart	362.88	425.43	323.40
April	403.66	344.25	263.29
Maj	423.28	321.72	161.13
Jun	551.20	458.17	67.79
Jul	453.16	498.54	112.56
Avgust	400.04	387.75	100.27
Septembar	535.59	516.81	80.75
Oktobar	522.71	429.75	116.65
Novembar	551.59	585.52	150.34
Decembar	536.45	606.70	217.95
<b>UKUPNO</b>	<b>5,310.63</b>	<b>5,309.79</b>	

**Dinamika prodaje, proizvodnje i zaliha (u t)**


Mira a.d. članica Kraš grupe je preduzeće koje svoju proizvodnju prilagođava zahtjevima tržišta. Takvim načinom rada preduzeće ne zaleđuje sredstva u vidu zaliha proizvoda koje ne može prodati, a u isto vrijeme obezbjeđuje kupcima svježe proizvode.

## Istraživanje i razvoj

Godina 2016. je obilježena aktivnostima na razvoju novih proizvoda i proširenju asortimana proizvoda gramature 220g.

Realizovani novi proizvodi sa čokoladom:

- Domaćica sa Dorina mliječnom čokoladom 220g
- Domaćica kokos 220g

Realizovani prigodni proizvodi:

- Domaćica original BNG 220g
- Domaćica kokos BNG 220g
- Frondi maxi (nougat, vanilija, kakao i limun)

Proširen asortiman proizvoda za koje se koristi postojeća receptura, ali za pojedine kupce ili tržište:

- Nougat vafli 250g (Spar)
- Torta napolitana 2+1 gratis

Izvršeno je uvođenje novog transportnog pakovanja i usklađivanje gramature za sljedeće proizvode:

- Sara classic 220g
- Zlatka 220g
- Lilly vanillin 220g
- Nougat kocka 800g-Spar

Posebno treba naglasiti početak proizvodnje na novoj liniji za vaganje i pakovanje "Yamato" sljedećih proizvoda: Sara classic 220 g, Zlatka 220g, Čajno pecivo sa kakaovim preljevom 250g, Domaćica original 220g, Domaćica sa Dorina mliječnom čokoladom 220 i Domaćica kokos 220g.

Trend uvođenja transportnog pakovanja SRP-shelf ready kutija se nastavlja i u 2017. godini.

Ambalaža sa deklariranim trans mastima je svedena na minimum i prilagodba tekstova deklaracija sirovini koja se koristi u procesu proizvodnje (non trans masti) se nastavlja i u 2017. godini.

## Investicijske aktivnosti u 2016. godini

Tokom 2016.godine, u MIRA ad Prijedor, izvršena su ulaganja u:

1. Modernizacija proizvodnih procesa:
  - Rekonstrukcija i dogradnja tunelskog hladnjaka linije prelijevanja, sa pratećom opremom;
  - Nabava i instaliranje kompletne linije za kutijasta pakovanja proizvoda;
  - Doprema i instaliranje dvije pakerice, iz KRAŠ-a, za proizvod "Balsharaf";
  - Nabava forme za pecivo "Domaćica";
  - Nabava formi za "Čajni kolutići";
2. Građevinski radovi:
  - Izrada rashladne komore za lješnik pastu i osjetljive sirovine;

- Rekonstrukcija prizemlja upravne zgrade;
- Adaptacija I i II sprata upravne zgrade;
- Zamjena kompletne prozorske i unutrašnje Al bravarije, na prednjem dijelu upravne zgrade, na tri nivoa i prozorske Al bravarije sa južne strane objekta;
- Rekonstrukcija i adaptacija kancelarijskog prostora, na II spratu, sa južne strane objekta;
- Izmještanje klima jedinica, na I i II spratu, sa prednje i sa južne strane upravne zgrade;
- Postavljanje termoizolacione fasade, sa prednje strane upravne zgrade;
- Preuređenje sanitarnog čvora i stepeništa u Staroj upravnoj zgradi;

## Upravljanje kvalitetom

MIRA a.d. članica Kraš grupe je od 2006.g. integrisana u sistem upravljanja kvalitetom Kraš d.d. prema normi ISO 9001, osiguravajući time dosljednost u izradi proizvoda i njihov standardni kvalitet.

Primjenom koncepta HACCP te zahtjeva norme sigurnosti hrane IFS, Mira ostvaruje bitne funkcije za sigurnost, zdravlje i povjerenje potrošača, a u 2016.g. napravila je i korak dalje.

Vodeći računa o specifičnim zahtjevima i potrebama kupaca i njenih vjernih potrošača, za odabrane proizvode, ispunila je zahtjeve halal kvaliteta, koji su kao takvi dozvoljeni i ispravni za konzumaciju pripadnika islamske vjerske zajednice. Sa zadovoljstvom se ističe da su to proizvodi iz branda Domaćica i to: Domaćica original 220g, Krašovo domaće 220 g, Domaćica kokos 220 g i Domaćica s Dorina mliječnom čokoladom 220 g.

Integrisani sistem upravljanja kvalitetom kontinuirano se nadzire i provjerava kroz interne procjene, procjene od strane procjenitelja iz Kraša, audite kupaca te nadzorne preglede nezavisnih kuća.

U sistemu se redovno prate i mjere definisani ciljevi kvaliteta. Mjerenje zadovoljstva kupaca i potrošača, kao bitnih pokazatelja uspješnosti, vrši se na nivou Kraš grupe. Pokazatelj zadovoljstva potrošača Mirinih proizvoda ogleda se u malom broju reklamacija na proizvode. U 2016. godini reklamirano je samo 5 proizvoda.

## Zaštita životne sredine

Mira a.d. članica Kraš grupe odgovorno upravlja aspektima životne sredine u cilju sprečavanja negativnih emisija u životnu sredinu, poštujući važeće zakonske propise.

Zahtjevi iz ekološke dozvole, koju Mira posjeduje još od 2008.g., podrazumijevaju praćenje stanja životne sredine kroz monitoring, odnosno periodična mjerenja kvaliteta vazduha, nivoa buke i kvaliteta otpadnih voda.

Sprečavanje rasipanja i smanjenje čvrstog otpada kroz selektivno odvajanje otpada, naročito opasnog otpada, su takođe zahtjevi ekološke dozvole.

Prema godišnjem planu u 2016.g. izvršeno je mjerenje:

-**nivoa buke** na dva mjerna mjesta (urađeni elaborati u aprilu i novembru): Ocjena normiranja nivoa buke u životnoj sredini-zadovoljava Pravilnik o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma Sl.List SR BiH br.46/89, odnosno Mira a.d. svojim radom neznatno utiče na povećanje ukupnog nivoa buke u životnoj sredini.

-**kvaliteta vazduha** na jednom mjernom mjestu (urađen elaborat u avgustu): izmjerene vrijednosti koncentracija sumpordioksida, azotdioksida, ULČ, ugljenmonoksida i čađi su u propisanim granicama (Uredba o vrijednostima kvaliteta vazduha Sl.Gl. RS br.124/12) te ne predstavljaju opasnost po okolinu.

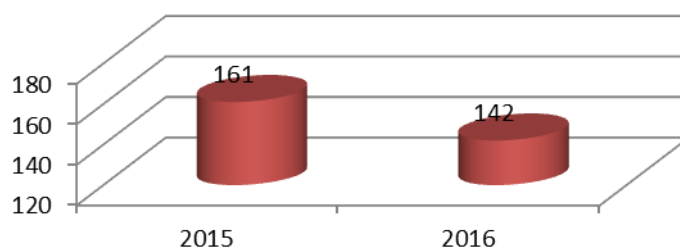
Izvršeno je ispitivanje i mjerenje štetnih materija u vazduh iz postrojenja za sagorijevanje (urađen elaborat u aprilu): izmjerene vrijednosti emisije gasova kotla zadovoljavaju granične vrijednosti propisane Pravilnikom o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha Sl.gl. RS br.3/15 i Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanja kvaliteta vazduha Sl.gl. RS br. 51/15.

-**kvalitet otpadnih voda** na dva taložnika (u martu, junu, septembru i decembru) je u svim mjerenjima bio usklađen sa normama tabele 3 Pravilnika o uslovima ispuštanja otpadnih voda u javnu kanalizaciju (SL.gl. RS br. 44/01)

## Upravljanje otpadom

### Zbrinjavanje komunalnog otpada

Komunalni otpad u kontejnerima /7 m3

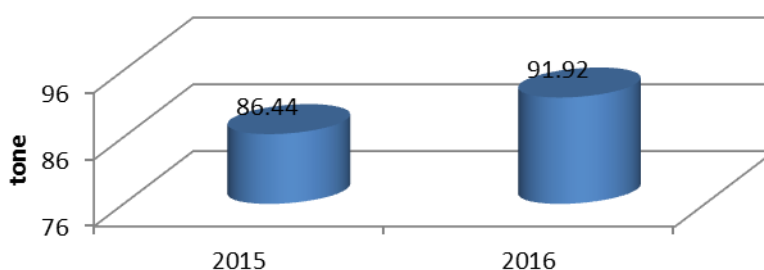


U 2016.g., zbog selektivnog odvajanja otpada, količina komunalnog otpada je smanjena u odnosu na prošlu godinu.

Zbrinjavanje komunalnog otpada vrši gradsko komunalno Preduzeće Komunalne usluge a.d. Prijedor.

### Zbrinjavanje otpadnog papira i kartona

Otpadni karton, papir i streč folija



Iz grafičkog prikaza vidljiv je trend rasta ambalažnog otpada što je, takođe, rezultat selektivnog odvajanja otpada odnosno odvajanja korisnog od komunalnog otpada. Navedeni otpad zbrinjava Preduzeće Ekomir d.o.o.Prijedor.

### Zbrinjavanje opasnog otpada

Mira a.d. članica Kraš grupe iz svojih tehnoloških procesa selektuje i zbrinjava vrlo male količine opasnog otpada te ne pripada u kategoriju velikih zagađivača životne sredine. U 2016.g. te količine iznosile su samo 80 kg. Zbrinjavanje opasnog otpada vrši Preduzeće Kemokop d.o.o Petrovo.

### Upravljanje hemikalijama

Na osnovu Zakona o hemikalijama (Sl.gl. RS br.25/09) i Zakona o biocidima (Sl.gl. RS br.27/09) i člana 190. Zakona o opšte upravnom postupku (Sl.gl. RS br.13/02, 87/07 i 50/10) u predmetu utvrđivanja uslova za skladištenje i upotrebu opasnih hemikalija i biocida, 25.01.2016.g. Mira a.d. članica Kraš grupe dobila je Rješenje, kojim se utvrđuje da ispunjava uslove za skladištenje i upotrebu opasnih hemikalija i biocida. Ovim rješenjem zamjenjuje se rješenje od 12.07.2010.g. a vrijedi 5 godina. Prema Pravilniku o uslovima i načinu sticanja i provjere znanja o opasnim hemikalijama (Sl.gl. RS br.71/13) izvršena je obavezna godišnja edukacija savjetnika za hemikalije i rukovaoca hemikalijama i biocidima.

### Potrošnja energenata

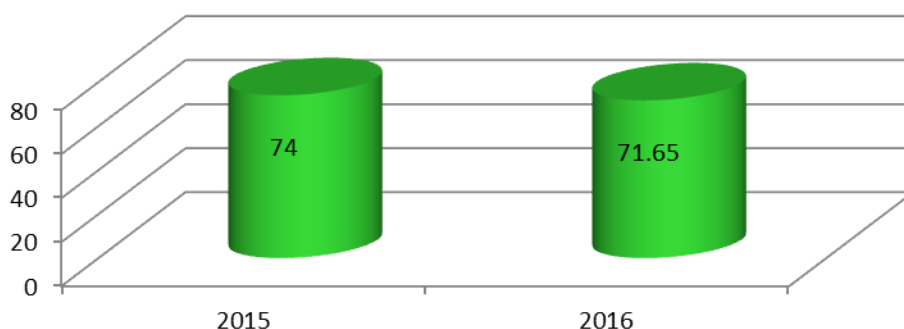
Racionalna potrošnja energenata: plina, električne energije i vode prati se u Miri mjesečno kroz Izvještaje o praćenju postavljenih ciljeva kvaliteta:

Potrošnja plina ispod 85 kg/t, električne energije ispod 340 kwh/t i vode ispod 3,20 m<sup>3</sup>/t gotovog proizvoda

Plin:

Postavljeni cilj je ostvaren i stvarna potrošnja plina u 2016.god. je manja od planirane za 15,71 % a u odnosu na potrošnju u 2015 god. je manja za 3,18 %.

Potrošnja plina u kg/t proizvoda





U 2016.g. količina utrošenog plina je znatno smanjena zbog ujednačenog kvaliteta plina i kvalitetnog planiranja procesa proizvodnje. Ciljna potrošnja plina je u 2016.g., u odnosu na prošlu godinu, smanjena sa 90 na 85 kg/t proizvoda.

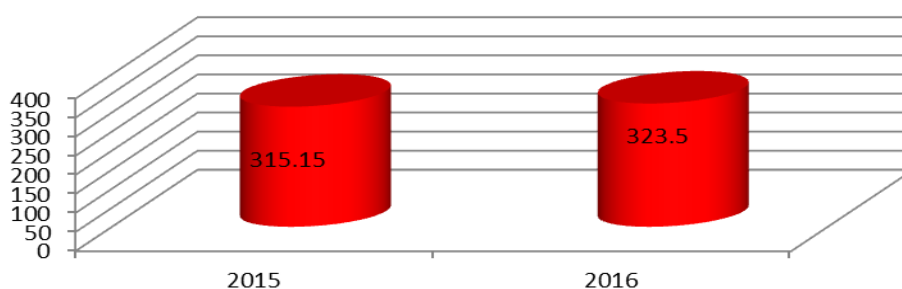
**Električna energija:**

Postavljeni cilj potrošnje električne energije je ostvaren i potrošnja je manja u odnosu na planiranu za 4,85 % ali u odnosu na potrošnju u 2015 god. je veća za 2,65 %.

U posljednje dvije godine potrošnja električne energije ima trend porasta zbog instalisanja nove opreme za proizvodnju Domaćice 220 gr, kondicioniranja skladišta sirovina i ambalaže, dopunskih elektro grejnih tijela nakon rekonstrukcije upravne zgrade kao i intenzivnog rada linije Frondi maxi.

U 2015.g. ciljna potrošnja je smanjena sa 380 na 350 kwh/t proizvoda a u 2016.g. je smanjena na 340 kwh/t.

**Potrošnja el.energije kwh/t**

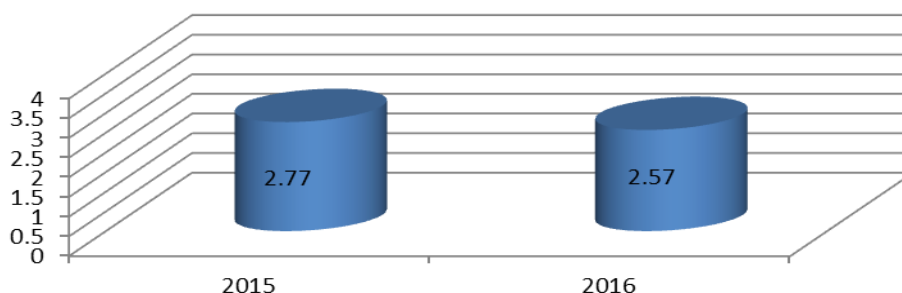


**Voda:**

U toku 2016.god. potrošeno je 13510 m<sup>3</sup> bunarske vode i 418 m<sup>3</sup> gradske vode. Gradska voda je trošena zbog otkazivanja dozirne pumpe za natrijumhipohlorit, zamjene filterskih ispuna i pranja rezervoara, te nedostatka vode u slučaju naglog povećanja potrošnje.

Indeks potrošnje vode za 2016.god je za 7% manji u odnosu na indeks potrošnje za 2015. godine, što je ispod granice zadane operativnim ciljevima za 2016. godinu (3,2 m<sup>3</sup>/t).

**Potrošnja vode m3/t proizvoda**





## **Kvalitet vode**

U toku 2016.god. urađeno je 5570 fizičko-hemijskih i 70 mikrobioloških analiza. Od toga su 172 fizičko-hemijske i 70 mikrobioloških analiza urađene od strane Instituta za javno zdravstvo Banja Luka (11 mjesečnih i 1 periodični pregled).

Na osnovu rezultata obavljenih laboratorijskih ispitivanja utvrđeno je da je voda za piće u toku 2016.god. odgovarala Pravilniku o higijenskoj ispravnosti vode za piće (SG RS 75/15 i SGBiH 40/10;30/12)

---

## Zaposlenost

Tokom 2016. godine, ljudski potencijali u svojim aktivnostima i djelovanjima bili su usresređeni na ostvarenje strateških ciljeva Društva, koji su operacionalizovani u izvršenim poslovima i radnim zadacima.

Sa 31.12.2016. godine u Miri a.d. članica Kraš grupe je bilo zaposleno ukupno 339 radnika (335 radnika na neodređeno vrijeme, 2 pripravnika i 2 radnika na određeno vrijeme), što je u odnosu na 2015. godinu manje za 1,03% .

Radni odnos na neodređeno vrijeme su zasnovala 3 radnika, na određeno 59 radnika i 2 pripravnika.

Sa 31.12.2016. godine prestao je radni odnos za 57 radnika na određeno vrijeme.

Radni odnos na neodređeno vrijeme radnicima je prestao iz slijedećih razloga:

- odlazak u penziju	13 radnika
- sporazumni prekid	1 radnik
- otkaz ugovora o radu	1 radnik
- otkaz od strane radnika	4 radnika

Struktura zaposlenih radnika u Društvu u 2016. godini bila je sljedeća: VSS – 7,37%, VŠS – 3,53%, SSS – 27,74%, VKV – 10,93%, KV – 42,77%, PK – 3,83% i NK – 3,83%.

## Upravljanje finansijskim rizicima

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidljivosti finansijskih tržišta.

### Tržišni rizik

#### *(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta*

Društvo je izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom prodaje na inostranom tržištu u stranim valutama prvenstveno USD.

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti. U mjeri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni kurs kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

#### *(a) Rizik od promjene kamatnih stopa*

Društvo je izloženo rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promjene kamatnih stopa u

mjeri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dopijevaju za naplatu u različito vrijeme ili u različitim iznosima.

Društvo je izloženo umjerenom kamatnom riziku jer ima dio obaveza na koje se obračunavaju kamate.

### **Rizik likvidnosti**

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospeljeća. Društvo neprekidno procjenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promjena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva.

### **Kreditni rizik**

Kreditni rizik se odnosi na rizik neispunjenja ugovornih obaveza drugih ugovornih strana koji će proizvesti finansijski gubitak Društva. Izloženost društva kreditnom riziku i kreditni položaj drugih ugovornih strana su neprekidno praćeni. Društvo je izloženo kreditnom riziku koji proizilazi uglavnom iz potraživanja od kupaca. Kontinuirano vrednovanje potraživanja provodi se na osnovu finansijskog položaja kupaca, a kada je potrebno, pribavljeno je osiguranje potraživanja garancijom.

### **Fer vrijednost**

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o fer vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, fer vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocjeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku te vrijednosti.

Društvo smatra da iskazana knjigovodstvena vrijednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrijednosti po osnovu obezvrijeđenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrijednost. Fer vrijednost obaveza po kreditima procjenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata.

Ovako utvrđena fer vrijednost ne odstupa značajnije od vrijednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u poslovnim knjigama Društva. Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

---

## PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na zarade, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi i propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredaba što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Preduzeća mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa poreskim propisima Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

## Predviđanja i planovi

Društvo Mira a.d. Prijedor učestvuje kao potpuno integrisani subjekat u poslovnom sistemu Kraš grupe. Planirani su ambiciozni ciljevi čijom realizacijom se ostvaruju pretpostavke uspješnog poslovanja u 2017.godini.

Planom poslovanja predviđeno je povećanje proizvodnje i prodaje što će, uz racionalizaciju troškova, omogućiti pozitivno poslovanje.

Od planirane proizvodnje na proizvode pod logom Kraša odnosi se 64 % proizvodnje, pod logom Mira 23 % , logom Mira-Kraš 3 % , te na PL proizvode 10 % proizvodnje.

Ciljevi poslovanja u 2017. godini su:

- Povećanje proizvodnje i prodaje u odnosu na 2016. godinu.,
- Povećanje prihoda od prodaje u odnosu na 2016. godinu,
- Finansijsko konsolidovanje poslovanja,
- Povećanje efikasnosti poslovanja i produktivnosti rada,
- Provođenje politike kvaliteta.

Glavni ciljevi poslovanja realizovaće se kroz:

- povećanje ukupne prodaje redovnog asortimana
- nastojati održati ukupan izvoz na nivou prošlogodišnjeg
- povećanje prodaje na domaćem tržištu
- proizvodnja prema revidiranom i redizajniranom asortimanu i razvoju novih proizvoda
- unapređenje kvaliteta proizvoda
- poboljšanje organizacije poslovanja
- planiranje proizvodnje i nabave, te optimiranje zaliha radi usklađivanja zahtjeva tržišta i proizvodnih kapaciteta

- kontinuirano provoditi investicijske aktivnosti u cilju osiguranja kontinuiteta u proizvodnji
- djelotvornu kontrolu i razvoj poslovnih procesa i informatičkog sistema
- provođenje politike kvaliteta, održavanje i unaprijeđenje postavljenog sistema upravljanja kvalitetom i sigurnosti hrane u skladu sa normom ISO-9001:2008 i normom IFS Food.

Predsjednik Upravnog odbora:  
Zorka Bubalo, dipl. pravnik